

1. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Ettepanek/küsimus	Ettepaneku/küsimuse esitaja	Vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuidas vastata ettepanekut arvestatakse Arengukavas
Haridusvõrgu arengukava ümberkujundamine valla hariduse arengukavaks	Koostada sisuline ning tugev hariduse arengukava, mis on väga hästi läbi mõeldud, kaalutletud ja konsensuslik kõikide huvigruppide vahel. Teeme ettepaneku alustada Otepää valla Hariduse arengukava väljatöötamisega, kasutades senist tehtud tööd ning arendada haridusvaldkonda selliselt, et haridus kujuneb Otepää valla trumbiks.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Vallavalitsus kaalub hariduse arengukava koostamist.
Arengukava p.2.2 Valla hariduskorralduse hetkeolukorra kirjeldus ja analüüs“ täiendamine	1.1. lisada uus alateema p.2.2.2 Haridusasutuste juhtimine: Lisada valla haridusasutuste juhtimise hetkeolukorra kirjeldused ning analüüs. Samuti täiendada rakenduskava õppeasutuste juhtimise kirjeldusega ehk millisenäha näha millisenäha õppeasutuste juhtimist lähiaastatel.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Ettepanek arvestamata. Kuna kõikide valla haridusasutuste tulemusnäitajad on head ning Arengukavas kavandatud juhtimismuudatused on tingitud eelkõige majanduslikest kaalutlustest, ei ole Arengukavas vaja juhtimisstiili põhjalikumalt kirjeldada, analüüsida.
Arengukava p.2.2 Valla hariduskorralduse hetkeolukorra kirjeldus ja analüüs“ täiendamine	1.2. lisada uus alateema p.2.2.3 Haridusasutuste rahastamine: Lisada valla haridusasutuste rahastamise põhimõtete ning riigipoolsete rahaliste eraldiste suurused ning nende jaotamise põhimõtete kirjeldused.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Riigipoolsete rahaliste vahendite arvestuse, põhimõtete ja suurusega on võimalik tutvuda Rahandusministeeriumi kodulehel. Kuna tegemist on dunaamiliste tabelitega, ei ole neid otstarbekas arengukavasse sisestada. Vallapoolse rahastamise mahu võib leida Otepää valla kodulehelt.

2. Lisa4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuiõrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Arengukava p.2.2 Valla hariduskorralduse hetkeolukorra kirjeldus ja analüüs täiendamine	1.3. täiendada punkti „Probleemid hariduskorralduses“: Palume probleemide juures esitada konkreetsed mõõdikud, mille järgi saab hinnata probleemi olulisust ja 2016. aastal hinnata kava täitmise edukust (nt õpetajate rahulolu küsitlus, lapsevanemate rahulolu küsitlus, õpitulemuste keskmine jms). Probleemid on otstarbekas analüüsida probleemipuu läbi, et selguks, millised neist on kõige kriitilisemad. Vaja on märkida, millised on võimalikud lahendused ja mis on nende tugevused-nõrkused	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Probleemidele on rakenduskavas lahendused kavandatud. Arengukava täitmise edukust saab hinnata rakenduskavas esitatud tegevuste sooritatuse ning mõõdikute ja tulemuste täidetuse järgi.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“	Muuta pt „Strateegia“ sõnastust. 2.1. Asendada „p.3 Strateegia“ üldosa järgmise tekstiga: „Otepää valla hariduskorralduse prioriteediks on tingimuste loomine õppija üld-, valdkonna- ja ainealaste pädevuste kujunemiseks ning elukestvaks õppeks.“	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestatud.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“	2.2. Viia läbi „p. 3.1. Väärtused“ sisu arutelu meeskonnatööna ning need lahtimõtestada tegevustena	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur,	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Haridusvõrgu arengukava kontekstis arvestamata. Väärtuste sõnastus pakuti töörühma juhtide poolt aruteluks töörühma koosolekul, liikmetel puudusid täiendus- ja muutmissettepanekud. Täiendav arutelu on asjakohane juhul kui vallavalitsus otsustab

12.Tarmo Evestus

koostada valla hariduse
arengukava.

3. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuidas täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“	2.3. Muuta „p. 3.2 Visioon“ sõnastust järgnevalt: Valla elanikud – lapsed, noored, täiskasvanud, eakad õpivad meelsasti Otepää valla haridusasutustes, sest õpikeskkond on nende arengut, soove ja huve toetav. Hariduskorraldus tagab õppija heaolu hariduse omandamisel ning arvestab individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevaid vajadusi.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Otepää haridusvõrgu arengukava pädevus ei laiene täiskasvanuharidusele. Pakutud visiooni sõnastuses puudub viide hariduse kvaliteedile.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“	2.4. Muuta „p. 3.3 Missioon“ sõnastust järgnevalt: Otepää valla haridusasutused loovad võimalused elukestvaks õppeks.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Elukestvaks õppeks võimaluste loomine ei ole ainult valla pädevuses, elanikel on võimalik õppida väljaspool valla piire.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“	2.5. Muuta p. 3.3. Missioon ja 3.2 Visioon järjestus Hea tava kohaselt määratletakse esiteks missioon ehk kes me oleme ja mida me teeme (2010) ja alles seejärel määratletakse visioon ehk kes me tahaksime olla ja mida me tahaksime teha tulevikus (2016).	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus; Ene-Mall Vernik	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestatud

4. Lisa4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuid võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	3.1. Lisada arengukavasse vallakodanike ettepanekute analüüsimise alusel uus alateema „ p.3.4. Prioriteetid “.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Haridusvõrgu arengukava kontekstis arvestamata. Vajab täiendavat arutelu, mis on võimalik, kui vallavalitsus otsustab koostada valla hariduse arengukava. Hea tava kohaselt käsitatakse prioriteeti ainsuses, mitte mitmuses. Kõikide arengukavas püstitatud eesmärkide saavutamine on ühtviisi tähtis.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	Põhimõtteliselt tuleb punkt „ 3.4 Eesmärgid ja meetmed “ uuesti välja töötada arvestades prioriteete (ettepanek 3). Võimalusel palume muuta eesmärgid konkreetsemaks, et hiljem saaks nende täitmist ka hinnata.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata (vt eelmist põhjendust). Eesmärkide täitmist saab hinnata rakenduskava täitmise alusel.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	4.2. Lisada alapunkti „ Üldeesmärgid “ järgmise tekstiga punkt: 4. Arendada välja süsteem täiskasvanutele elukestva õppe võimaldamiseks.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Täiskasvanuhariduse korraldamine ei kuulu valla kohustuste hulka.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	4.4. Muuta alapunkti „ Alusharidus “ sõnastust järgnevalt: 4. Kõigile valla lastele on loodud <i>lapse individuaalsust arvestavad võimalused alushariduse omandamiseks</i> .	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Sama mõtet kajastab Alaeesmärk 4.1. Alusharidus on kvaliteetne, arvestab lapse individuaalsete vajadustega

5. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kui võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	Eraldada p.3.4 alapeatükk „Põhi- ja keskkharidus“ erinevateks alateemadeks „Põhiharidus“ ja „Keskharidus“ ning lisada uus alateema „Kutse- ja täiskasvanuharidus“	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Vallas puuduvad kutsehariduskeskused, täiskasvanuhariduse korraldamine ei ole valla kohustus.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	6.1. Asendada praeguses alateemas „Põhi- ja keskkharidus“ eesmärgi sõnastus (p.5) järgneva: 5. Kõigile valla lastele on loodud õpilase individuaalsust ja lapsevanema soove arvestavad võimalused põhihariduse omandamiseks.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Ettepanekut on võimatu täita, kuna lapsevanematel on erinevad huvid. Lapsevanematel on ka praegu võimalus koolidega koostööd teha. Laste individuaalsuse arvestamiseks on vallas välja töötatud ja arengukava tegevuste abil tugevdatav tugisüsteem.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	Jätta punkt T-5.1.1 praeguses sõnastuses välja, asendada: Vv koos haridusasutuste juhtidega töötab välja haridusasutuste hindamise kriteeriumid, milles võetakse arvesse: koolide sisehindamise tulemusi, õpilaste arvu, rahastamise võimalusi ning eelarve vahendeid, õpetajate ametikohtade arvu, kvalif. jm ressursse ning haridusasutuse mõju kogukonnas, vallas, vabariigis. Vallavalitsus hindab igal aastal koostöös haridusasutuse juhtide ja hoolekogu-dega haridusasutuste olukorda. Avalikustatakse tugevused ja parendusvaldkonnad, hin-	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Vallavalitsusel on otsustamiseks piisavalt andmeid. kui vastavalt arengukavale toimuvad regulaarsed huvigruppide arutelud, samuti on kasutada statistilised andmed ning arengudokumendid.

natakse nende olulisust.

6. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuid võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	6.3. Muuta p.T-5.1.2 sõnastust järgnevalt: T-5.1.2 Vallavalitsus töötab vastavalt riiklikele õigusaktidele välja optimaalsed haridusasutuste töötajate koosseisud.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nögel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestatud. Sõnastus muudetud.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	6.4. Jätta praeguses sõnastuses välja punkt T-5.1.3 või täpsustada selle sisu ja mõtet.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nögel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestatud. Ümber sõnastatud järgmiselt: Klassikomplektide arvu määramine esimesse klassi astujatele ning vajadusel olemasolevate klassikomplektide arvu muutmine vastavalt õpilaste arvule.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	6.5. Täiendada punkti T-5.3.2 sõnastust: „ Pühajärve kooli renoveerimine ja kaasajastamine“.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nögel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Punktis 5.3.2 märgitud „kool“ käsitab vallas töötavaid koole.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	6.6. Jätta alaeesmärk „ AE-5.4. Kool on atraktiivne “ sellisel kujul välja ning alapunktid jagada loogiliselt teiste teemade alla.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nögel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. Peeter Kangur, 12. Tarmo Evestus	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Muudatus ei too kaasa sisulisi muutusi ega korrasta arengukava struktuuri.

7. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuid võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	Arengukavas kirjeldatakse uus alaeesmärk „ Gümnaasiumiharidus “, kus kirjeldatakse gümnaasiumiosa 3 õppesuuna väljaarendamine, õpilaskodu kasutamine, õppimisvõimaluste loomine õpilastele üle vabariigi ning muud gümnaasiumit puudutavad teemad.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. PeeterKangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Gümnaasiumi õppesuundade väljaarendamise vajadus on arengukavas kirjeldatud. Õppimisvõimalused väljaspool valda elavatele õpilastele on loodud. Praegune olukord gümnaasiumi õpilaskoduga ei vaja muutmist.
Muudatused 3. peatükis „Strateegia“.	Arengukavas kirjeldatakse uus alaeesmärk „ Kutse- ja täiskasvanuharidus “, kus kirjeldatakse võimalusi, kuidas luua Otepää valda täiskasvanu õppeks võimalusi, mh kutseõppeasutuste praktikabaasid Otepää ettevõtetes, täiendkoolitused jms.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. PeeterKangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestamata. Kutsehariduskeskused vallas puuduvad, täiskasvanuhariduse korraldamine pole valla ülesanne
Riskide peatüki struktuur	Muuta punkti „ 4. Riskid ja nende maandamine “ ülesehitust ning eraldi kirjeldada riskid alus-, põhi-, gümnaasiumi-, ja täiskasvanuhariduses.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. PeeterKangur, 12. Tarmo Evestus	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Käsitletud riskide arv ei nõua sisu parema mõistmise nimel nende struktureerimist
Täiendus riskide peatükki	Risk: gümnaasiumiosa jääb õpilaste arv väikeseks, selle pidamine muutub KOV-le kalliks ja gümnaasiumiosa võib tulevikus ees oodata sulgemine, mis toob kaasa ka elanike (noorte) lah-kumise vallast, põhikooli lõpetajad eelistavad	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. PeeterKangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus, MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestatud. Lisaks ettepanekus kirjutatule lisatakse: Õpilaste arvu vähenemine põhikooliosas vähendab tõenäoliselt ka oma kooli õpilaste arvu, kes soovivad õppimist jätkata Otepää gümnaasiumis.

võimalusel mujale
õppima minna.

8. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuid võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Täiendus riskide peatükki	10.1. Täiendada „p.4 Riskid ja nende maandamine“ punkt 1 „Vähesest sündivusest tingitud õpilaste arvu vähenemine põhikoolides ja lasteaedades,“ teksti	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. PeeterKangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestatud osaliselt. Lisatud tekst: Otepää Gümnaasiumi gümnaasiumiosas on õpilaste arv alla kriitilise piiri, et korraldada gümnaasiumi õpet vastavalt riikliku õppekava nõuetele
Täiendus riskide peatükki	10.2. Täiendada „p 2. Otepää Gümnaasium ei tööta välja atraktiivseid suundi“ alateema „Tegevused riski maandamiseks“ teksti järgneva: Otepää Gümnaasiumi gümnaasiumiosa väga hea õppekvaliteedi säilitamine ja tõstmine. Kolme atraktiivse põhisuuna väljaarendamine ning koostöö arendamine ülikoolidega, kutseõppeasutustega, ettevõtetega. Luua võimalused/meetodid kuidas tuua mujalt Eestist ja/või välismaalt õpilasi Otepää Gümnaasiumi osasse. Gümnaasium on isemajandav ning seda ei rahastata põhiharidusele eraldatavate riigi-poolsete rahaliste res-sursside abil ega arvel.	1. Rain Kimmel, 2. Teet Reedi, 3. Solveig Raave, 4. Miia Pallase, 5. Indrek Tiido, 6. Ivika Nõgel, 7. Margit Turb, 8. Nelly Oinus, 9. Kuldar Veere, 10. Ene Reedi, 11. PeeterKangur, 12. Tarmo Evestus	Vallavalitsus	Arvestatud osaliselt. Teksti on täiendatud järgneva: Otepää Gümnaasiumi gümnaasiumiosa väga hea õppekvaliteedi säilitamine ja tõstmine. Kolme atraktiivse põhisuuna väljaarendamine ning koostöö arendamine ülikoolidega, kutseõppeasutustega, ettevõtetega.
Hetkeolukorra kirjeldus	Sündivuse joonis peaks kajastama ka aastaid 2000-2003	Ivika Nõgel	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Mittearvestatud. 2000-2003 aastal sündinud lapsed käivad hetkel koolides ja on arvestatud koolides olevate laste hulka. Nende kajastamine sündide tabelis ei lisa olukorra kirjeldusel täiendavat

infot.

9. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuid võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Hetkeolukorra kirjeldus	Miks on puudu õppeasutuste 2009/2010 aasta tulemusnäitajad?	Ivika Nõgel, Ene-Mall Vernik	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Objektiivsuse tagamiseks on arvestatud Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS) kajastatud andmeid. 2009/2010 õppeaasta andmeid EHIS-es veel pole.
Hetkeolukorra kirjeldus	Olukorra kirjeldusest puuduvad Pühajärve Põhikooli ringid	Ivika Nõgel, Ene-Mall Vernik	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Väide pole tõene.
Probleemid	Kuidas on väikesed klassid probleemiks, need aitavad arvestada individuaalsust	Ivika Nõgel	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Väikeste klasside tõttu suureneb õpilaskoha maksumus. Kõrge maksumuse tõttu kahanevad õpilaste valikuvõimalused keelte õppimisel. Väikestes klassides on õpilastel raske oma võimeid ja tulemusi objektiivselt hinnata kuna klassis ei pruugi olla selleks piisavalt võrdlusmaterjali. Õpilaste puudumise korral on väikese klassi töö rohkem häiritud kui suure klassis, sest protsentuaalselt puudub rohkem õpilasi ning õpetajal on raske kavandatud viisil õpetada. Arutelusid on raskem läbi viia, sest väikese rühma puhul on vähem erinevaid seisukohti. Ühe kooli õpilaskoha kõrge maksumus halvendab teise kooli õpilaste võimalusi, tingimused pole võrdsed.

10. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuid võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Probleemid	Milliseid rahalisi lisakohustusi toovad vallale väikesed klassid?	Ivika Nõgel	Vallavalitsus	Väikestes klassides on õpilaskoha maksumus oluliselt kõrgem. Näiteks: 2007 oli valla eelarvest rahastatav õpilaskoha maksumus Pühajärve Põhikoolis 19491 krooni, Otepää Gümnaasiumis 9023 krooni; 2008.a. vastavalt 20212 ja 9628 krooni; 2009a. vastavalt 20203 ja 8079 krooni. 2010.a. 17348 ja 9130. Seega maksab õpilaste koolitamine Pühajärve Põhikoolis ca 2x rohkem kui Otepää Gümnaasiumis.
Probleemid	Milles seisneb koolide nõrgenemine kolme paralleelklassi pidamisel vallas?	Ivika Nõgel	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Vallas on õpilasi igas klassis vähem kui kahe maksimaalselt täidetud paralleelklassi jaoks. Õpilaste jaotamine kolme paralleeli võrreldes kahega toob kaasa kolmandiku võrra suuremad õpetamiskulud. Kui ühe klassi õpilaste arva jääb alla 6-7 toob see kaasa liitklasside moodustamise. Liitklasside pidamine võib halvendada õpilaste õpitulemusi.
Väärtused	Kui lapsevanemad pole rahul valla ühe kooli likvideerimisega, siis kuidas saab olla täidetud väärtus „lapsevanemate ja valla elanike rahulolu hariduse omandamise võimalustega“?	Ivika Nõgel	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Kahtlust, et arengukava on suunatud kooli sulgemisele, on väljendanud mitte kõik, vaid ühe kooli lapsevanemad. Arengukavas ei ole tegevust, mis sulgeks Pühajärve Põhikooli.
Visiooni sõnastus	Loogikaviga visiooni väites ... „õpivad meelsasti Otepää valla haridusasutustes, sest haridusvõrk on	Ivika Nõgel, Ene-Mall Vernik	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Haridusvõrgu moodustavad lisaks üldhariduskoolidele ka koolieelsed ja lasteasutused ja

mõistlikult üles
ehitatud“...., Lapsed ei
vali koole seetõttu, et
haridusvõrk on mõistlik

huvikoolid.

11. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuidas täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Eesmärkide sõnastus	Koolide liitmine ei aita kaasa valla igakülgsel arengule	Ivika Nõgel	Vallavalitsus	Rahaliste vahendite ja muude õppetööks vajalike ressursside optimaalne kasutamine aitab kaasa valla igakülgsel arengule
Riski mõiste	Risk on väline oht või asjaolu, mis ei ole arengukava elluviija kontrolli all	Ivika Nõgel	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Riskid on tegurid, mis võivad takistada eesmärkide saavutamist. Need võivad tuleneda nii sise- kui väliskeskonnast. Arengukavas kavandatakse tegevused riskide maandamiseks.
Arvamus arengukava suunatusest	Arengukava on suunatud Otepää Gümnaasiumi huvide esindamiseks. On tarvis Pühajärve Põhikooli õpilaste pearaha, et hoida elus Otepää Gümnaasiumi gümnaasiumiosa.	Ivika Nõgel	Vallavalitsus	Koolide arv vallas, pearaha suurus ja muude ressursside jaotus sõltub vallavalitsuse otsusest, kuidas tagada kõikidele oma valla õpilastele parimad ja võrdsed arenguvõimalused.
Töörühma osalemine	Palun lisas 2 (lk22) toodud töörühma koosseisule lisaks tuua andmed ka liikmete osalemise kohta töörühma koosolekutel.	Ene-Mall Vernik	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestatud.

12. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuidas täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Arengukava valdkond	Mille arengukavaga on meil tegemist – kas Otepää valla: ☐ haridusvõrgustiku arengukava ? ☐ haridusvõrgu arengukavaga ☐ haridusasutuste võrgu arengukavaga? ☒ hariduse arengukavaga?	Ene-Mall Vernik	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Tegemist on Otepää valla haridusvõrgu arengukavaga
Hetkeolukorra kirjeldus	Haridusvõrgu iseloomustus on vähestruktureeritud ja ebaühtlaselt esitatud 10-1 leheküljel (arengukava kogumaht on 20 lk., koos lisadega 27 lk.). Selgusetuks jääb, milliste tunnuste abil iseloomustatakse haridusvõrku. Palun ühtlustada õppeasutuste iseloomustused selles aruandeosas	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus	Arvestamata. Tegemist ei ole aruandega. Haridusvõrgu iseloomustuse tase on piisav eesmärkide püstitamiseks ning nende saavutamiseks vajalike tegevuste kavandamiseks. Arengukava rakenduskava on ettepaneku tegijal jäänud nimetamata. Rakenduskava on edasise arengutegevuse alus.
Hetkeolukorra kirjeldus	Pühajärve Põhikooli õpilaste ja õpetajate arvud on eksitavad, arvestatud on ka lasteaiaõpetajaid	Ene-Mall Vernik	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestatud. Andmed pärinevad kooli kodulehelt. Parendused on sisse viidud.
Hetkeolukorra kirjeldus	Pühajärve PK kohta on toodud rahulolu-küsitluste tulemused, teiste õppeasutuste kohta neid toodud ei ole. Palun tuua rahuloluküsitluste tulemuste kolme a. trendid kõigi õppeasutuste kohta. Palun tuua trendid õpetajate, lapsevanemate ja üldhariduskoolide õpilaste rahulolu kohta. 2006.aastast alates on sisehindamine õppeasutustele kohustuslik, mistõttu need	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Osaliselt arvestatud. Rahuloluküsitluste tulemused on eelkõige vajalikud haridusasutuste arengukavade koostamisel. Haridusvõrgu arengukavas on sellel taustteabe staatus. Pühajärve PK direktor saatis andmed, seetõttu olid need kajastatud. Kuna see teave pole haridusvõrgu arengukavas otsustava tähtsusega, siis eemaldatakse see arengukavast.

andmed on
õppeasutustel olemas.

13. Lisa x. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kui võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Hetkeolukorra kirjeldus	Palun tuua ka andmeid selle kohta, milline on õpilaste osalus huvitegevuses (sh osalemine huvikoolides), soovitatavalt arvnäitajate ja trendide kaudu	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Koolides töötavate ringide arv on õpilaste vaba aja sisustamise võimaluste kohta järelduste tegemiseks piisav näitaja
Hetkeolukorra kirjeldus	Esitamata on andmed õpilaskoha maksumuse kohta erinevates õppeasutustes. Arutelule esitatud arengukava versiooni järgi on õpilaskohtade maksumuse erinevus põhiargument koolivõrgus muutuste tegemiseks, aga samas neid andmeid olukorra kirjelduses pole. Palun metoodikat, kuidas arvutatakse Otepää valla õpilaskoha maksumust.	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Väikestes klassides on õpilaskoha maksumus oluliselt kõrgem. Näiteks: 2007 oli valla eelarvest rahastatav õpilaskoha maksumus Pühajärve Põhikoolis 19491 krooni, Otepää Gümnaasiumis 9023 krooni; 2008.a. vastavalt 20212 ja 9628 krooni; 2009a. vastavalt 20203 ja 8079 krooni. 2010.a. 17348 ja 9130. Seega maksab õpilaste koolitamine Pühajärve Põhikoolis ca 2x rohkem kui Otepää Gümnaasiumis.
Rakenduskava	Kuna rakenduskava pakub hariduskorraldusliku muutusena välja õppeasutuste ühtse juhtimise alla viimist (T-4.4.1 ja T-5.1.1.), siis palun esitada õppeasutuste praeguse juhtimise analüüs (sellekohast infot on sisehindamise aruannetes ja sisehindamise nõustamise tagasisidearuannetes) ning kirjeldada, millised nõudmised esitatakse kavandatavate ühendatud õppeasutuste juhtimisele	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Õppeasutuste ühtse juhtimise alla viimine ei ole tingitud juhtimisvigadest või muudest juhtimisega seotud probleemidest, vaid annab võimaluse paremaks ressursside kasutamiseks.

14. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuidas täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Rakenduskava	<p>Palun tuua täisloetelu näitajatest, mille abil kavatsetakse iseloomustada Otepää vallas haridusvõrku. See on oluline, sest rakenduskava 5.meetme „Kõigile valla lastele on loodud võimalused kvaliteetse ja huvisid arvestava põhihariduse omandamiseks“ T-5.1.1 näeb ette, et „vallavalitsus analüüsib igal aastal hetkeolukorda ning korraldab vajadusel haridusasutuste võrgu ümber, ühendades järkjärgult ning vastavalt kooli astuvate õpilaste arvule Pühajärve Põhikooli Otepää Gümnaasiumiga“. Seega on ette nähtud igal aastal analüüsida hetkeolukorda - mida siis analüüsitakse, kui pole selge, mida analüüsida?</p>	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Analüüsi määratleb mitte arengukava.
Hetkeolukorra kirjeldus	<p>Soovitan hariduskorralduse hetkeolukorra kirjelduses välja tuua Otepää Gümnaasiumi valmisoleku rakendada gümnaasiumiosas uue õppekava nõudeid.</p>	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Uus riiklik Gümnaasiumi muudab kohustuslikuks aastast 2013, hetkel toimuvad ettevalmistused selle nõuete täitmiseks on koolisisene tegevus. Arengukavas on kirjas vajadus parandada mainet, tagada kvaliteetne haridus ning luua kolm õppesuunda.

15. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuidas täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Märkused p. 2.2.2.“ Positiivset hariduskorraldus“ ja p. 2.2.3.“ Probleemid hariduskorraldus“ kohta.	Kahel leheküljel toodu, ja lisas 3 toodu annavad argikeeles ülevaate headest ja probleemsetest külgedest hariduskorralduses. Soovitan selle materjal korrastada nii, et need loetelud koonduksid 3-5-ks prioriteediks, mis näitavadki kätte lähiaja tegevuse olulisimad suunad. Praeguses loetelus „Põhi- ja üldkeskharidusega seotud probleemid“ on vaja probleemide tegelik olemus lahti kirjutada.	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Valla elanike arutelukoosolekul avaldati korduvalt muret, et nende poolt väljaõeldud moondatakse arengukava kirjutamisel. Seetõttu on sõnastust teadlikult minimaalselt muudetud. Loetelus toodu on piisav probleemide sõnastamisel ning abiks eesmärkide püstitamisel ja tegevuste kavandamisel
Strateegia	Punktis 3.4. „Eesmärgid ja meetmed“ on alalõik „Põhi- ja keskharidus“. Soovitan selle alalõigu jagada kaheks iseseisvaks alalõiguks : „Põhiharidus“ ja „Keskharidus“. Riiklikud õppekavad kehtestavad täna põhiharidusele ja keskharidusele oluliselt erinevaid nõudeid, mille täitmist valla õppeasutustes on soovitatav iseseisvalt kirjeldada .	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Kuna Otepää vallas on võimalik keskharidust omandada vaid Otepää Gümnaasiumis, milles on 1.-12. klassid, on antud kontekstis põhi- ja keskhariduse eristamine formaalne.
Strateegia	Tuua selgelt välja, milliste probleemide lahendamisele Otepää valla hariduskorralduses on koostatav arengukava suunatud. Soovitatav oleks prioriteetsete probleemide lahendamiseks koostada vähemalt kolm võimalikku stsenaariumi.	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arvestamata. Arengukava rakenduskavas on toodud välja olulised tegevused aastateks 2011- 2016. Töörühm nende hulgast prioriteeti välja ei toonud, kuna kõik eesmärgid ja tegevused on arenguks ühtviisi tähtsad.

16. Lisa 4. Arengukava eelnõu avalikustamise ajal (26.12.10.- 24.01.2011) laekunud ettepanekud ja küsimused ning vastused neile

Teema	Kirja sisu (küsimus, ettepanek)	Kirja saatja	Kirjale vastaja	Vastus, sh vastus selle kohta, kuid võrd täiendusettepanekut arvestatakse Arengukavas
Strateegia	Praegune strateegia lähtub arusaamast, et valla hariduselu koeranaelaks on Pühajärve Põhikool; liites selle Otepää Gümnaasiumiga, saab vallas ideaalse hariduskorralduse. Selline stsenaarium on eksitav ja ei ole heatahtlik. Pühajärve Põhikool on igati korralik heade tulemustega vabariigis tuntud kool. Vallavolikogule ja vallavalitsusele võiks olla auasjaks selle kooli säilitamine ja arendamine.	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus	Arvestamata. Ei sisalda ettepanekut ega küsimust. Otepää vald peab silmas pidama kõikide valla elanike huve ja mitte diskrimineerima ühe haridusasutuse arvelt teisi. Arengukavas ei ole viidet Pühajärve põhikooli sulgemisele.
Rahastamine	Palun lisada arengukavasse kavandatavate muutuste maksumus	Ene-Mall Vernik	MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Arengukava tegevuste maksumus on esitatud rakenduskavas
Strateegia	Palun analüüsida, kuidas vastab arengukava koostamise senine protsess arengukavas lk. 15 deklareeritule: „Otepää valla hariduspoliitika alusteks on hoolivus, haritus, informeeritus, avatus ja osalus“.	Ene-Mall Vernik	Vallavalitsus ja MTÜ Koolitus- ja Nõustamiskeskus HARED	Otepää valla hariduspoliitika alused sõnastas arengukava töörühm, need, nii nagu ka ülejäänud arengukavas esitatu on valla hariduspoliitilise tegevuse aluseks